

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 25. 03. 2024

Návrh nariadenia vlády o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym faktorom, mutagénnym faktorom alebo reprodukčne toxickým faktorom pri práci
(ďalej len „návrh zákona“)

1. Postoj APZD k návrhu

APZD berie predložený materiál na vedomie a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD neuplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní žiadne pripomienky.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Cieľom nového nariadenia je transpozícia smernice EPaR (EÚ) 2022/431, ktorou sa mení smernica 2004/37/ES o ochrane pracovníkov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénom alebo mutagénom pri práci, ktorou sa vymedzuje rozsah reprodukčne toxických faktorov.

Nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci sa ruší a nahrádza novým:

- karcinogénne a mutagénne faktory sa rozširujú v zmysle EÚ smernice o reprodukčne toxické faktory (nová tabuľka 2 v prílohe č. 2):
 - o bisfenol A, 1-metyl-2-pyrolidón, 2-etoxyetanol, 2-etoxyetyl-acetát, 2-metoxyetanol,
 - o 2-metoxyetylacetát, N,N-dimetylacetamid, N,N-dimetylformaldehyd, nitrobenzén,
 - o olovo a jeho anorganické zlúčeniny,
 - o ortuť a bivalentné anorganické zlúčeniny, vrátane oxidu ortuťnatého a chloridu ortuťnatého, oxid uhoľnatý.

Nové nariadenie:

- vzťahuje sa na expozíciu karcinogénom, mutagénom a po novom aj reprodukčne toxickým látkam,
- zamestnávateľ musí zabezpečiť pravidelné posúdenie rizika, vypracovať posudok a určiť preventívne a ochranné opatrenia pri expozícii uvedeným faktorom,
- s látkami môžu prísť do kontaktu iba osoby od 18 rokov veku, zákaz platí pre tehotné, dojčiacie ženy a ženy do konca deviateho mesiaca po pôrode,
- ich použitie sa musí obmedziť alebo nahradiť inými (bezpečnými) látkami,

- primárne sa používajú v uzavretom systéme, ak to nie je možné expozícia sa musí znížiť na minimum (nesmie presiahnuť najvyššie prípustné expozičné hodnoty).

Opatrenia a schvaľovanie:

- na pracovisku je potrebné zabezpečiť ochranné opatrenia napr. obmedziť množstvo látok a počty zamestnancov, zaviesť vhodné postupy a metódy merania a pod.,
- zamestnávateľ informuje zamestnancov o nedpredvídateľnej expozícií a ochranných krokoch; pri predvídateľnej expozícií priestory označí a zníži expozíciu na nevyhnutné minimum,
- povinnosť zaviesť individuálne opatrenia – zákaz jedenia, pitia a fajčenia v exponovaných priestoroch, použitie vhodných ochranných prostriedkov a odevu a pod.

Povinné školenia exponovaných zamestnancov:

- zamestnanci musia byť informovaní o zdravotných rizikách, ochranných opatreniach a postupoch,
- oboznámenia sa vykonajú pred začiatkom práce a pravidelne počas nej (min. 1x ročne) – pozn. EÚ smernica neuvádza takto presné intervaly,
- priestory, zariadenia a uskladňovacie nádoby s týmito látkami musia byť riadne označené,
- ak sú látky určené aj biologickou medznou hodnotou musí zamestnanec absolvovať pred výkonom práce lekársku preventívnu prehliadku.

Informovanie:

- zamestnanci aj ich zástupcovia sa môžu zúčastňovať na plnení a kontrole dodržiavania predpisu,
- zamestnávateľ je povinný viesť zoznam exponovaných zamestnancov,
- zamestnávateľ musí pred skončení pracovného vzťahu exponovaného zamestnanca informovať o neskorých následkoch expozície na zdravie a nároku na lekársku prehliadku po skončení pomeru.

Zdravotný dohľad:

- vykonávajú ho pracovné zdravotné služby vrátane cielených lekárske preventívnych prehliadok,
- lekárske prehliadky sa vykonajú pred expozíciou, pravidelne počas nej a pri 3. a 4. kategórii alebo rozhodnutím lekára PZS či RÚVZ aj po skončení (pozn. prísnejšie nastavenie ako EÚ smernica),
- všetky informácie o faktoroch a vyšetrení sa uvádzajú do zdravotnej dokumentácie zamestnanca,
- zamestnanci môžu požiadať o preskúmanie zdravotného dohľadu, pričom zamestnávateľ musí takéto preskúmanie pracovnou zdravotnou službou zabezpečiť,
- zamestnávateľ je povinný uchovávať zoznamy zamestnancov a lekár ich zdravotné záznamy 40 rokov a pri reprodukčne toxických látkach 5 rokov od skončenia expozície.

Predpokladaná účinnosť: 1. apríla 2024